

Пише:
Небојша
Јанковић

Ванкувер, новембар 2008.

ДЕЈТОН НА КОСОВУ

У прошлом броју "Кишобрана" пошло нам је за руком да предвидимо да ће Савет Безбедности Уједињених Нација успети да се усагласи око Председничког саопштења којим ће дати зелено светло за размештање Еулекса на Косову.

Такође нам није било тешко да прогнозирамо да ће Председник и Влада Србије усвајање шест тачака из извештаја Генералног Секретара Бан Ки Муна којим се прихватају сви српски услови за долазак европске мисије прогласити великом победом наше дипломатије.

Оцена да ће се радити о "спин-победи" коју ће власт углавном користити за домаћу употребу, показала се, међутим ако не сасвим нетачном, оно, у сваком случају, непотпуном. Сама суштина споразума, а поготово могућности њеног даљег "креативног тумачења" са српске стране, указала је у међувремену на неке нове могућности за трајно решење Косовског проблема.

Све то, наравно, не пише ни у Извештају Бан Ки Муна ни у Председничком саопштењу усвојеном на Савету Безбедности али се читањем између редова такве могућности реално наслућују.

Формално и могуће

Занимљиво је да се и Београд и Приштина у свом прихватању, односно одбијању извештаја Бан Ки Муна који је усвојио Савет Безбедности у подједнакој мери позивају на његове главне одредбе.

За српску страну најважније је то да Еулекс долази на Косово у складу са резолуцијом 1244 Савета Безбедности која наводно поштује суверенитет Србије ма да га је својим ступањем на снагу, својевремено практично укинула. Најважнији формалан разлог да Србија прихвати распоређивање Еулекса је његова "статусна неутралност" као и чињеница да се у одлуци Савета Безбедности план Марти Ахтисарија нигде не помиње.

Из истих разлога, план је за Приштину "апсолутно неприхватљив" јер се њиме не уважава чињеница да је и Ахтисаријев план и независност Косова прихватила већина земаља-чланица ЕУ и да зато о некаквој "статусној неутралности" њихове мисије не може бити ни говора.

Интересантно је да исте аргументе, али са потпуно супротним закључком користи и Демократска Странка Србије; Статусна неутралност Еулекса за бившег Министра за Косово Слободана Самарџића прво је била фарса (јер европска већина признаје независно Косово), а затим је постала неспојива са резолуцијом 1244 по којој је Косово, наводно, и даље јужна српска Покрајина. Према тој "школи мишљења" Еулекс би могао да дође на КИМ искључиво да брани суверени-

тет Србије а не да буде "статусно неутралан"!!

Овакве формално-логичке егзибиције онемогућавају да се Председничко Саопштење Савета Безбедности посматра као документ који пре свега покушава да максимално уважи постојећу реалност. И политичку, када је реч о међународном (не)признавању самопроглашене косовске независности али, у још већој мери, реалност етничке конфигурације на самом Косову.

Између редова

Они који споразум о доласку Еулекса и српске (антиевропска десница) и са албанске стране (све политичке организације косовских Албанаца) у једном су подједнако у праву - политичка неутралност долазеће европске мисије је практично немогућа, али су исто тако произвољне оцене да Еулекс долази на Косово са унапред зацртаним и непроменљивим циљевима.

Права истина у вези са саопштењем Савета Безбедности је да се ради о изузетно прагматичном и на први поглед непринципијелном документу. У њему се на пример невиди да ће Еулекс бити распоређен на целој територији КИМ али је из 6 тачака Бан Ки Муновог извештаја више него јасно да ће се улога Еулекса на северу Косова битно разликовати од оне коју ће мисија имати јужно од Ибра.

На југу Косова, ту је господин Самарџић апсолутно у праву, Еулекс ће спроводити Ахтисаријев план и практично учвршћивати власт косовских институција коју тамо нико и не угрожава, Али ће зато, што је од круцијалног значаја, бити у обавези да пружи правну, полицијску и сваку другу заштиту српском становништву о коме је досад, прилично траљаво, уосталом, «бринуо» УНМИК.

Са друге стране, на северу Косова којим већ самоуправља већинска српска заједница улога Еулекса биће минимална. Срби ће имати своју полицијску службу, Правосуђе и сву локалну власт и моћи ће да контро-

лишу сопствене природне ресурсе. Чак ће и приходи од царине на административној граници коју ће контролисати Еулекс а не косовска полиција, бити усмеравани највећим делом у пројекте од којих зависи опстанак локалног српског становништва.

Када се ово има у виду, много је јасније због чега су сви албански политичари једногласно одбацили Бан Ки Мунов план и зашто је одједном и сам Еулекс за Албанце постао нерадо виђен гост.

су да у догледно време постане члан Уједињених Нација.

На читавој територији Косова влада потпуни апархејд између Албанаца и других етничких заједница. Као што ни Србија не би могла да поново успостави контролу над целим КИМ ни косовска влада нема никакву контролу над севером покрајине нити је може успоставити без крвопролића. А за тако нешто данас, за разлику од 1999-те сигурно не би имали савезника.

Дејтонизација

Признање овакве реалности од стране сталних чланица Савета Безбедности и Европске Уније само је увод у озбиљније трагање за решавањем садашње пат-ситуације које ће се највероватније одвијати имајући у виду позитивне ефекте Дејтонског споразума којим је заустављен рат у Босни.

До неке нове конференције о Косову додуше неће доћи, бар не у блиској будућности, нити

ће оне земље које су Косово признале то признање једноставно повући. Сва је прилика међутим, да је стварање српског кантона на северу Косова већ у поодмаклој фази и да се том процесу сем владе у Приштини нико отворено неће супростављати.

Дејтонска формула са друге стране пружа изванредну могућност за отступницу свима онима који независност Косова по инерцији и даље представљају као "готову ствар." Полазећи од фактичке поделе као реалности, међународна заједница ће као и у Босни подстицати "међуетнички дијалог" ради стварања "функционалне државе". Али ако се сложимо у процени да је могућност за тако нешто у Босни 50:50 онда је јасно да је шанса за такав исход на Косову равна нули.

А онда долазимо до решења о коме се ових дана у Србији говори са највишег места, Решења које неће бити такво да њиме "једна страна све добије, а друга- све изгуби."

Ко је рекао: Подела? Нико. А опет...

Мост Ђогеле у Косовској Миџровици

Крај једне Утопије

Начин на који ће се Еулекс распоредити на Косову задаје смртоносни ударац идеолошким премисама на којима је сачињен Ахтисаријев план мада га у оперативном смислу формално не укида.

Ради се о флоскулама о суживоту и мултиетничности који ће према Ахтисаријевом плану бити на дневном реду онда када албанска власт буде успостављена на целој територији Косова. Од овакве опасне утопије се очигледно одустало. У недостатку таквог идеолошког паравана и Савет Безбедности и Европска Унија морали су да се суоче са реалним стањем ствари, а оно је такво какво јесте.

Самопроглашену државу Косово признало је свега 50-так од 198 чланица УН. Док Међународни суд Правде не одговори на питање Србије да ли је Косовска "независност" правно утемељена, тај број се неће много повећати. Косово нема никакву шан-

subscription - припремљена

Припремљена је се на листу КИШОБРАН и прилаже чек у вредности \$36.00 (12 бројева - 12 issues)

IME (NAME): DATUM (DATE):

ADRESA (ADDRESS):

TEL /FAX:

E-MAIL: POTPIS (SIGNATURE):

Make cheque or money order payable to: KISOBRAN

КИШОБРАН
НАЈЗАПАДНИЈЕ СРПСКЕ НОВИНЕ

Поштом се овај листућ, поштом се на доњу адресу, и следећих дванаест бројева КИШОБРАН-а баш слично поштом.

KISOBRAN, #368-3495 Cambie Street, Vancouver, B.C. V5Z 4R3